

Uitvoering Participatiewet 2017

Analyse en genomen maatregelen
over 2017

Roelie Lammers
Gemeente Woudenberg
mei 2018

Uitvoering Participatiewet 2017

Analyse en genomen maatregelen
over 2017

Woudenberg, mei 2018
Roelie Lammers, beleidsadviseur Sociaal domein

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Analyse van omvang en oorzaken van het tekort.....	4
2. Genomen maatregelen (intern en extern).....	5
3. Beoogd effect	8

Inleiding

De vangnetuitkering biedt gemeenten financiële compensatie voor grote(re) tekorten op het budget Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten¹ (BUIG). Vanaf de vangnetuitkering over 2017 wordt het begrip "grote(re) tekorten" gezien in meerjarig perspectief.

In de gemeente Woudenberg hebben we al eerder een vangnetuitkering (voorheen Incidentele Aanvullende Uitkering IAU) aangevraagd over de jaren 2010, 2013, 2014, 2015 en 2016. Ook over 2017 is het tekort hoger dan het drempelbedrag en zijn wij voornemens een beroep op een vangnetuitkering te doen. Daarvoor gelden een aantal voorwaarden. Een nieuwe voorwaarde is dat indien over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is toegekend, zowel interne als externe maatregelen dienen te worden genomen om te komen tot verdere tekortreductie. Deze notitie analyseert de omvang en de oorzaken van het tekort, beschrijft de genomen maatregelen en de effecten daarvan.

1. Analyse van omvang en oorzaken van het tekort

Omvang tekort

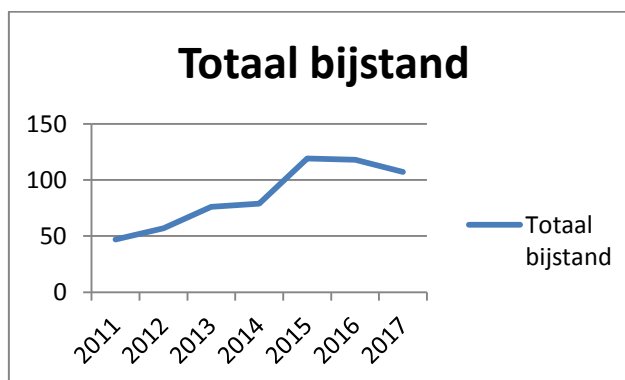
Onderstaande tabel geeft een overzicht van rijksbudget, uitgaven en het bedrag waarvoor we een beroep op de vangnetuitkering kunnen doen.

Omschrijving	Bedragen in €
Definitief rijksbudget BUIG	1.327.815
Totale uitgaven BUIG	1.518.244
Tekort	190.429
Drempelbedrag eigen risico	116.184
Aanvraag vangnet	74.245

Het BUIG budget wordt voor kleine gemeenten tot 15.000 inwoners volledig historisch bepaald.

Ontwikkeling uitkeringsbestand

Voor het eerst sinds enkele jaren zagen we een daling van het uitkeringsbestand. Meer mensen stroomden uit de uitkering dan er in, en meer mensen konden daardoor actief participeren in de maatschappij. De aantrekkende economie werkte uiteindelijk door in de arbeidsmarkt ten gunste van de doelgroep Participatiewet (en IOAW, IOAZ en Bbz 2004).

¹ Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (voor levensonderhoud startende ondernemers)

In Woudenberg bleef het aantal jongeren ongeveer gelijk. In tegenstelling tot het landelijke beeld daalde in Woudenberg de groep 45+ het sterkst. Ook het aantal personen met een niet-westerse achtergrond nam toe. Het tempo waarmee dat gebeurde nam wel af. Vooral recente asielzoekers met een verblijfsvergunning zorgden voor de toename.

Werken in Woudenberg per 1 april 2017

De werkgelegenheid in Woudenberg is in de periode april 2016-2017 toegenomen met 3,2% of 157 banen. De meeste banen kwamen erbij in de bouw, de handel en het onderwijs.

Het aantal vestigingen is per saldo gegroeid met 0,3% of 3 stuks.²

Stand WW-uitkeringen in Woudenberg en regiogemeenten³

	31 dec 2016	% beroepsbevolking 31 dec 16	31 dec 2017	% beroepsbevolking 31 dec 17
Nederland	411.990	4,6%	329.953	3,7%
Arbeidsmarkt regio Amersfoort	7.146	4,1%	5.982	3,4%
Regiogemeenten				
Nijkerk	837	3,8%	624	2,8%
Amersfoort	3.719	4,5%	3.115	3,7%
Baarn	511	4,2%	410	3,4%
Bunschoten	289	2,6%	230	2,0%
Leusden	687	4,4%	622	3,9%
Soest	879	3,8%	805	3,5%
Woudenberg	224	3,5%	176	2,7%

Uit de tabel blijkt een significante daling van het aantal inwoners met een WW-uitkering. Het aantal WW-uitkeringen hangt samen met het aantal bijstandsuitkeringen.

Lokaal beïnvloedbare factoren

De belangrijkste factoren die een positief effect hebben op het aantal mensen met een bijstandsuitkering zijn het functioneren van de economie en wijzigingen in wetgeving. Daarnaast kunnen we lokaal invloed uitoefenen door een effectief re-integratiebeleid te voeren en uitkeringen rechtmatig te verstrekken. Dat betekent doorgaan met die inzet die werkt, stoppen met wat geen effect heeft, en kansen opzoeken en benutten. het volgende hoofdstuk beschrijft de wijze waarop we dat in 2017 hebben gedaan.

2. Genomen maatregelen (intern en extern)

Een aantal genomen maatregelen zijn in 2017 voortgezet omdat ze effectief zijn. Daarnaast zoeken we steeds naar nieuwe maatregelen die tot tekortreductie kunnen leiden. De meeste maatregelen zijn gericht op het begeleiden van inwoners met een bijstandsuitkering naar betaald werk. Daarnaast zetten we ook in op inning van vorderingen en het verstrekken van uitkeringen op rechtmatige wijze.

² Werken in Woudenberg. Een beschrijving van ontwikkeling, samenstelling en structuur van de werkgelegenheid 2017

³ Bron: UWV. Nieuwsflits arbeidsmarkt Amersfoort december 2017

Workfast regulier voortzetten

Elke inwoner van Woudenberg die een bijstandsuitkering aanvraagt en geen directe belemmeringen heeft om te werken gaat een Workfast-traject in dat gericht is om zo snel mogelijk (weer) een plek op de arbeidsmarkt te krijgen. Tijdens dit traject wordt men intensief begeleid naar werk. Bij 60% van de mensen die aan zo'n traject deelnemen leidt dit tot een positief resultaat gericht op werk. Men heeft een arbeidsplaats verkregen, is vrijwilligerswerk gaan doen of een studie gaan volgen.

Workfast Grenzeloos structureel aanbieden

In 2016 zijn we met een plot gestart om vergunninghouders richting arbeidsmarkt te begeleiden: Grenzeloos. Omdat de aanpak effectief is, hebben we deze in ons vaste aanbod opgenomen.

Werkgeversdienstverlening voortzetten

Werkgeversdienstverlening is bedoeld om werkgevers te ondersteunen zodat zij op zo eenvoudig mogelijke manier uitkeringsgerechtigden met arbeidsmogelijkheden een plek in hun bedrijf kunnen bieden. De werkgeversdienstverlener heeft daartoe diverse instrumenten tot zijn beschikking, zoals een tijdelijke proefplaatsing of een loonkostensubsidie. De inzet is effectief; ook in de jaren van de economische crisis kwamen mensen door deze inzet aan het werk.

Contacten met werkgevers

Naast de vaste activiteiten zijn we altijd op zoek naar de extra kansen op werk voor bijstandsgerechtigden. We staan daarom open voor initiatieven van werkgevers en zoeken hen ook op.

Matchbeurs

Zo hebben we meegedaan aan de matchbeurs die de gemeente samen met de groep Woudenberg Werkt Samen heeft georganiseerd. Doel was om vanuit ondernemers, maatschappelijke organisatie, onderwijs en gemeente vraag en aanbod op een beurs aan elkaar te koppelen. We hebben aangeboden een QuickScan bij een bedrijf uit te voeren om te kijken waar eventueel een werkzoekende vanuit de bijstand zou kunnen werken. We hebben gevraagd of een ondernemer eens in gesprek wil met een werkzoekende om vanuit het werkgeversperspectief te adviseren op het gebied van het verkleinen van de afstand naar de arbeidsmarkt. Uit zowel vraag als aanbod zijn vervolgfafspraken gemaakt.

Week van het werk

Vanuit het regionale Werkgeversservicepunt is in 2017 een Week van het werk georganiseerd. Het doel daarvan was om aandacht bij werkgevers te vragen voor werkzoekenden. Woudenberg heeft hiertoe een tweetal acties uitgezet:

- Inloopmiddag in het leescafé om onder deskundige begeleiding een CV te actualiseren en optimaliseren
 - Het verspreiden van profielen van enkele werkzoekenden via social media
- Beide acties hebben helaas geen resultaten opgeleverd.

Rotary

Eind 2016 is met de Rotary afgesproken om CV's van kandidaten door te sturen naar de achterban. Dit heeft in 2017 nog niet geleid tot concrete acties.

Bedrijvenkring Scherpenzeel Woudenberg (BSW)

We hebben met een delegatie van de BSW gesproken over de wens van enkele leden om de 'kaartenbak' van bijstandsgerechtigden open te stellen voor

werkgevers zodat zij zelf kunnen zoeken naar kandidaten. We blijven met elkaar in gesprek over waar de mogelijkheden liggen.

Interview lokaal weekblad "De Woudenberger"

Medio 2017 heeft in "De Woudenberger" een interview gestaan over het werken met vergunninghouders. De bedoeling was om een good practice onder de aandacht van onder andere werkgevers te brengen. Naar aanleiding daarvan heeft een werkgever contact met de gemeente gezocht hetgeen tot een plaatsing in diens bedrijf heeft geleid.

Regionale aanpak jeugdwerkloosheid

Regionaal hadden we de ambitie om een zo sluitend mogelijke aanpak te realiseren om jongeren van 16 tot 27 jaar een zo goed mogelijk perspectief op de arbeidsmarkt te bieden. Het accent lag op preventie en op het voorkomen dat jongeren tussen wal en schip vallen. De activiteiten bestonden uit:

- Preventie op instroom in de bijstand door de directe dienstverlening door het Jongerenloket en Leerwerkloket aan werkzoekende jongeren (< 27 jaar)
- Preventie door samen op te trekken met de onderwijsinstellingen gericht op jongeren in een kwetsbare positie

Vanaf 2016 is er gewerkt aan meer samenhang en onderlinge versterking van de regionale aanpak jeugdwerkloosheid en de aanpak Voortijdig Schoolverlaten (VSV). Dit heeft concreet geleid tot een VSV-aanpak voor de periode 2017-2020 waarin maatregelen zijn opgenomen voor jongeren in een kwetsbare positie en voor oud-VSV'ers om hen een zo goed mogelijk perspectief op de arbeidsmarkt te geven. Het betreft:

- het in beeld brengen en in beeld houden van jongeren in een kwetsbare positie bij de doorstroom naar vervolgonderwijs en naar de arbeidsmarkt;
- het bieden van extra ondersteuning bij het vinden en behouden van passende stages en arbeidsplekken, voor jongeren waarvoor de reguliere inzet niet toereikend is;
- het ontwikkelen van een sluitende aanpak oud-VSV, waarbij jongeren die een jaar eerder zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten actief worden benaderd met een ondersteuningsaanbod richting onderwijs of werk.

Deze projecten zijn in het schooljaar 2017-2018 gestart en worden medio 2018 voor het eerst geëvalueerd.

Opschonen debiteurenbestand

In 2017 hebben we ons debiteurenbestand doorgenomen. Hierdoor is duidelijkheid verkregen over alle debiteuren en wat nodig is om tot verdere invordering over te gaan of waar eventueel kwijtschelding kan worden verleend.

Project screening voorliggende voorzieningen

Een extern bedrijf, SozaXpert, heeft het bijstandsbestand gescreend om te kijken of er nog onbenutte, op de bijstand voorliggende voorzieningen zouden zijn.

In totaal zijn 119 dossiers onderzocht, waarbij 9 dossiers aanleiding tot nader onderzoek vormden. Hiervan zijn uiteindelijk 2 uitkeringen beëindigd, en bij 7 heeft een mutatie plaatsgevonden waardoor de uitkering lager vastgesteld kon worden.

3. Beoogd effect

Beoogd effect

De maatregelen om inwoners met een bijstandsuitkering naar werk te begeleiden zorgen voor tekortreductie door uitstroom uit de uitkering. Daarnaast investeren we met diverse maatregelen in goede contacten met werkgevers, die wellicht niet nu, maar op termijn een werkplek opleveren. Als nog niet direct betaald werk kan worden verkregen, zetten bijstandsgerechtigden wel stappen richting werk; ook daardoor investeren we in toekomstig resultaat. De resultaten van deze investeringen laten zich moeilijk kwantificeren.

In 2017 hebben 35 bijstandsgerechtigden betaald werk (zowel parttime als fulltime) gevonden door begeleiding van de gemeente.

Van de 9 jongeren die zich bij het Jongerenloket hebben gemeld, zijn er uiteindelijk 3 overgedragen aan de gemeente voor een uitkering. De overigen hadden geen recht, vonden werk tijdens de zoekperiode of kwamen niet terug voor een vervolgspraak.

Andere maatregelen richten zich op een rechtmatige verstrekking van uitkering. In dat kader hebben we onze inning van terugvorderingen beter op orde. Dit heeft ertoe geleid dat wij bij 21 van de in totaal 71 openstaande vorderingen extra actie hebben ondernomen. In totaal hebben we vorig jaar ruim € 64.000 aan openstaande vorderingen geïnd.

Het project screening voorliggende voorzieningen heeft tot het volgende resultaat geleid: door verrekening met terugwerkende kracht met andere instanties (UWV, SVB, belastingdienst) hebben we € 19.954,81 ontvangen. Dit bedrag komt ten gunste van het BUIG budget, waardoor het totale tekort daarop lager wordt. De minimale geschatte toekomstige besparing bedraagt € 10.875,72. De projectkosten bedroegen € 11.735,16.

Conclusie

Bovenstaande resultaten laten zien dat de genomen interne en externe maatregelen een positief effect hebben gehad op het BUIG budget en tot een tekortreductie hebben geleid.